
Spis treści

Wstęp	9
Rozdział 1. Praktyczny wymiar badań nad finansami publicznymi (<i>Stanisław Owsiak</i>)	15
1.1. Przesłanki dyscyplinowania finansów publicznych w Unii Europejskiej	17
1.2. Środki dyscyplinujące finanse publiczne podejmowane przez Unię Europejską	20
1.3. Tezy badawcze	23
1.4. Metody weryfikacji tez	25
1.5. Zakres czasowy badań	36
1.6. Kryteria doboru krajów – studia przypadków	38
Rozdział 2. Koncepcje konsolidacji fiskalnej (<i>Anna Moździerz</i>)	43
2.1. Trudności definicyjne	45
2.2. Kontrowersje wokół koncepcji konsolidacji fiskalnej	46
2.3. Dylemat wyboru instrumentów konsolidacyjnych	53
2.4. Ocena trwałości konsolidacji fiskalnych w wybranych krajach UE ...	57
Podsumowanie	60
Rozdział 3. Nadzór fiskalny jako element nowego zarządzania gospodarczego w Unii Europejskiej (<i>Anna Moździerz</i>)	63
3.1. Traktatowe podstawy koordynacji polityk gospodarczych i budżetowych państw członkowskich	65
3.2. Ewolucja nadzoru fiskalnego w latach 1992–2005	69
3.3. Nadzór fiskalny jako element nowego zarządzania gospodarczego ...	75

3.4. Kolejne próby wzmocnienia nadzoru fiskalnego	93
3.5. Ocena reformy zarządzania gospodarczego w UE	100
Rozdział 4. Polityka oszczędności budżetowych – perspektywa teoretyczna i empiryczna (<i>Kalim Siddiqui</i>)	115
4.1. Dług publiczny a polityka oszczędności budżetowych	117
4.2. Rys historyczny	121
4.3. Neoliberalizm i finansjalizacja	127
4.4. Dane makroekonomiczne	130
4.5. Uzasadnienie polityki oszczędności budżetowych	134
4.6. Kryzys gospodarczy a polityka fiskalna	141
4.7. Ideologiczne podstawy ekonomii podaży	151
4.8. Brexit i jego skutki dla Wielkiej Brytanii	158
Podsumowanie	162
Rozdział 5. Próby konsolidacji fiskalnej w Wielkiej Brytanii (<i>Joseph Abodakpi</i>) ...	165
5.1. Warunki makroekonomiczne	167
5.2. Przegląd sytuacji przed kryzysem	173
5.3. Analiza okresu kryzysu finansowego	178
5.4. Próby konsolidacji fiskalnej	185
5.5. Skutki polityki fiskalnej dla gospodarki Wielkiej Brytanii	190
5.6. Finanse publiczne Wielkiej Brytanii a brexit	191
Podsumowanie	193
Rozdział 6. Konsolidacja fiskalna w Republice Federalnej Niemiec (<i>Radostaw Ślusarczyk</i>)	194
6.1. Charakterystyka polityki fiskalnej w RFN w latach 1999–2007	197
6.2. Reformy w systemie wydatków publicznych	212
6.3. Zmiany w systemie dochodów publicznych w latach 1999–2007 ...	216
6.4. Charakterystyka polityki fiskalnej w RFN w latach 2008–2015	220
6.5. Polityka fiskalna RFN a cykl koniunkturalny	232
6.6. Problem wspólnej polityki pieniężnej	239
6.7. Społeczno-gospodarcze skutki polityki fiskalnej Republiki Federalnej Niemiec	243
Podsumowanie	248
Rozdział 7. Strategie konsolidacji fiskalnej na Węgrzech (<i>Anna Moździerz</i>)	251
7.1. Wprowadzenie	253

7.2. Nadmierny deficyt na Węgrzech i scenariusze jego korekty	254
7.3. Średniookresowy cel budżetowy	259
7.4. Zadłużenie publiczne na Węgrzech	262
7.5. Instrumenty dyscyplinowania finansów publicznych po stronie wydatkowej	265
7.6. Scenariusze dostosowań wydatków a ich realizacja	268
7.7. Instrumenty dyscyplinowania finansów publicznych po stronie dochodowej	271
7.8. Scenariusze dostosowań dochodów a realizacja	276
7.9. Zmiany instytucjonalne sprzyjające konsolidacji fiskalnej	284
7.10. Ocena konsolidacji fiskalnej	285
7.11. Gospodarcze skutki konsolidacji fiskalnej	286
7.12. Zakłócenia równowagi makroekonomicznej na Węgrzech w okresie prób konsolidacji fiskalnej	294
Podsumowanie	299
Rozdział 8. Strategie konsolidacji fiskalnej w Polsce (Katarzyna Stabryła-Chudzio)	301
8.1. Wprowadzenie	303
8.2. Konsolidacja fiskalna w Polsce w latach 2003–2008	304
8.3. Wpływ reformy emerytalnej z roku 1999 na stan finansów publicznych w okresie 2004–2015	325
8.4. Polityka fiskalna w Polsce w reakcji na światowy kryzys finansowo-gospodarczy	334
Podsumowanie	355
Rozdział 9. Badanie dynamicznych zależności między deficytem sektora finansów publicznych a zmiennymi makroekonomicznymi w wybranych krajach UE (Marcin Salamaga)	357
9.1. Opis procedury badawczej	359
9.2. Wyniki modelowania dynamicznego w wybranych gospodarkach UE ...	362
9.3. Analiza funkcji odpowiedzi na impuls	373
9.4. Wyniki testu przyczynowości Grangera	380
Podsumowanie	383
Rozdział 10. Wpływ kryzysu finansowego na rozkład sił między państwami członkowskimi UE (David Clowes)	385
10.1. Wprowadzenie	387

10.2. Pomiar siły i jej rozkładu w Unii Europejskiej	389
10.3. Zmiany w rozkładzie siły	401
10.4. Analiza porównawcza wpływu kryzysu na państwa bałtyckie	410
Podsumowanie	417
Rozdział 11. Proces konwergencji gospodarczej krajów Europy <i>(Tadeusz Grabiński)</i>	419
11.1. Wprowadzenie	421
11.2. Modele konfiguracji zmiennych przekrojowo-czasowych	422
11.3. Metody analizy warstwowej	428
11.4. Wstępna analiza zmienności wskaźników PKB <i>per capita</i> w krajach Europy w latach 1950–2015	431
11.5. Analiza ruchomych indeksów dynamiki wskaźników PKB <i>per capita</i> w krajach Europy	436
11.6. Analiza uporządkowań krajów Europy według wielkości wskaźników PKB <i>per capita</i> w wybranych latach	439
11.7. Analiza wielkości i kierunku zróżnicowania wskaźników PKB <i>per capita</i> w krajach Europy	444
Podsumowanie	453
Rozdział 12. Warianty dyscyplinowania finansów publicznych – synteza <i>(Stanisław Owsiak)</i>	455
12.1. Stan finansów publicznych jako wypadkowa różnych czynników ...	457
12.2. Ocena skutków impulsu fiskalnego na finanse publiczne w krajach Unii Europejskiej	459
12.3. Konwergencja czy dywergencja – wyniki badań	463
12.4. Ocena dyscyplinowania finansów publicznych w krajach badanych metodą studiów przypadku	465
12.5. Ocena konsolidacji fiskalnych	484
12.6. Ocena nowego zarządzania publicznego z punktu widzenia dyscyplinowania finansów publicznych	491
12.7. Warianty dyscyplinowania finansów publicznych – wnioski dla Polski	496
Aneks	501
Bibliografia	507